

Viktor Maziarchuk

02.04.2014

Budżet państwowy Ukrainy: mechanizmy bilansowania

Część 2. Zmniejszenie wydatków z budżetu państwa (sekwestr)

W dniu 27 marca 2014 Rada Najwyższa Ukrainy, po przedstawieniu przez rząd, przyjęła zmiany w budżecie państwowym Ukrainy na 2014 rok¹. Głównym celem wniesienia zmian do budżetu państwa jest zagwarantowanie jego realności (dostosowanie wskaźników makroekonomicznych do bieżącej sytuacji gospodarczej), zmniejszenie nieefektywnych i nie pierwszoplanowych wydatków, oraz dokonanie rewizji źródeł wpływów do budżetu (za styczeń – luty niedobór z tytułu podatków i opłat w budżecie państwa w zakresie wpływów wyniósł 5 mld UAH (0,330 mld euro)).²

Premier Ukrainy Arseniy Yatsenyuk na spotkaniu z przedstawicielami europejskiego biznesu w dniu 3 marca, zorganizowanym przez Europejskie Stowarzyszenie Biznesu, oświadczył, że **oczekuje się zmniejszenia wydatków** z budżetu państwa na kwotę **60-85 mld UAH** (4 - 4,6 mld euro)³. Na podstawie wyników prac rządu (Ministerstwa Finansów), jakie zostały przeprowadzone w ramach przeglądu wydatków z budżetu państwa na 2014 rok, zostały one **zmniejszone** w zakresie ogólnego funduszu budżetu państwa o kwotę **30,5 mld UAH** (2,0 mld euro) i zwiększone w zakresie specjalnego funduszu budżetu państwa o kwotę 4,2 mld UAH (0,28 mld euro)⁴.

W ten sposób redukcja wydatków z budżetu państwa może zostać podzielona na kilka podstawowych grup:

1. Redukcja wydatków na utrzymanie aparatu państwowego (prezydenta, rządu, ministerstw i resortów, administracji obwodowych);
2. Redukcja wydatków inwestycyjnych i wsparcia dla poszczególnych gałęzi gospodarki;
3. Redukcja scentralizowanych wydatków socjalnych (odwołanie decyzji w sprawie podwyższenia minimalnego poziomu wynagrodzenia za pracę, minimum egzystencji i innych działań);
4. Optymalizacja transferów dokonywanych między budżetami oraz częściowe odwołanie dodatkowych dotacji z budżetu państwa.

Redukcja wydatków na aparat państwowy - 1,5 mld UAH (0,1 mld euro):

¹ Za wniesieniem zmian do budżetu państwa oddało głos 228 deputowanych ludowych podczas drugiej tury głosowania. Głosowano w następujący sposób: z frakcji „Batkivshchyna” – „za” głosowało 82 z 88 deputowanych ludowych, z partii „UDAR” – „za” głosowało 20 z 42 deputowanych ludowych, z grupy „Suverennaya Evropeyskaya” – „za” głosowało 29 z 36 deputowanych ludowych, z grupy „Ekonomicheskoye Razvitiye” - „za” głosowało 31 z 36 deputowanych ludowych, z frakcji „Svoboda” - „za” głosowało 34 z 35 deputowanych ludowych i spoza frakcji – „za” głosowało 32 z 59 deputowanych ludowych. Partia Regionów (120 osób) i Komunistyczna Partia Ukrainy (32 osoby) nie poparły tych zmian w budżecie państwa.

² Informacja w sprawie projektu ustawy Ukrainy „O wniesieniu zmian do ustawy Ukrainy „O budżecie państwowym Ukrainy na 2014 rok”, została podana we wniosku rządu przekazanym Radzie Najwyższej Ukrainy.

³ http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247070154&cat_id=244276429

⁴ Dzięki wprowadzeniu nowej opłaty wynoszącej 0,5% z tytułu zakupu waluty na rynku międzybankowym, oczekuje się wzrostu wpływów do specjalnego funduszu emerytalnego w wysokości 9,1 mld UAH (0,606 mld euro).

1. Redukcja wydatków przeznaczonych na **wynagrodzenie** dla pracowników aparatu Rady Najwyższej, Administracji Prezydenta, Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, Urzędu Administracji Państwowej, Sekretariatu Gabinetu Ministrów, centralnych organów władzy wykonawczej, a także innych organów, w wyniku redukcji liczby zatrudnionych tam pracowników i poziomu ich premii - 0,48 mld UAH (0,032 mld euro)⁵;
2. Redukcja wydatków **na utrzymanie osobowego transportu samochodowego** aparatu Rady Najwyższej, Urzędu Administracji Państwowej i Sekretariatu Gabinetu Ministrów w związku z 50 procentową redukcją osobowego transportu samochodowego⁶ - 19,5 mln UAH (1,3 mln euro);
3. **Inne wydatki** aparatu państwowego (w tym redukcja wydatków na wybory prezydenckie) - 1,0 mld UAH (0,07 mld euro);

Redukcja wydatków inwestycyjnych i wsparcia dla poszczególnych gałęzi gospodarki - 12.5 mld UAH (0,833 mld euro):

Należy zaznaczyć, że zaproponowany przez rząd Arseniia Yatsenyuka sekwestr wydatków z budżetu państwa, nosi charakter systemowy, co przewiduje zredukowanie praktycznie wszystkich nieefektywnych i nie pierwszoplanowych wydatków, przewidzianych w budżecie państwa. Zredukowane zostały wydatki 17 centralnych organów władzy wykonawczej. Należy wyróżnić następujące grupy wydatków:

1. Zmniejszenie **centralnych wydatków inwestycyjnych** z budżetu państwa o kwotę 3,7 mld UAH (0,25 mld euro).

Inne wydatki inwestycyjne zostaną wykorzystane następująco:

- inwestycje centralne - 3,7 mld UAH (0,16 mld euro);
- za pośrednictwem Fundusz Rozwoju Regionalnego - 1,0 mld UAH (0,06 mld euro);
- subwencja na rozwój społeczny i gospodarczy dla lokalnych budżetów - 0,5 mld UAH (0,03 mld euro).

Podział tych środków będzie się odbywał na podstawie transparentnego konkursu projektów, z uwzględnieniem ich atrakcyjności inwestycyjnej, efektu gospodarczego i społecznego oddziaływania na rozwój tej, czy innej gałęzi lub obszaru.

2. Redukcja **wydatków na wsparcie dla poszczególnych gałęzi gospodarki**, regionów oraz poszczególnych projektów - 11,7 mld UAH (0,78 mld euro). Do najważniejszych zadań można zaliczyć:

- zredukowanie państwowego **wsparcia budowy zakładów wydobywczych węgla kamiennego i torfu** oraz ich wyposażenia technicznego - 2,3 mld UAH (0,157 mld euro);
- odwołanie decyzji w sprawie **zwiększenia kapitału zakładowego** przedsiębiorstwa państwowego "Krajowa Spółka Produkcji Energii Atomowej „Energoatom” - 1,6 mld UAH (0,107 mld euro);

⁵ Liczba pracowników zatrudnionych w organach władzy państwowej (za wyjątkiem struktur siłowych) wynosi 193 400 osób (od 2001 roku zwiększyła się o 54,7 tys. osób). W celu zreformowania organów władzy państwowej przewidują się zredukowanie liczby pracowników zatrudnionych w organach państwowych o 51,5 tys. osób. Przy czym redukcja zatrudnienia nie dotknie bezpośrednio pracowników sfery budżetowej – nauczycieli, lekarzy, pracowników sfery kultury. Na Ukrainie na każde 1000 osób ludności przypada 6 urzędników państwowych, w USA i Kazachstanie - 5, Azerbejdżanie - 3.

⁶ Ukraina posiada największą liczbę samochodów służbowych w całej Europie. W celu zredukowania wydatków rząd postanowieniem z 01.03.2014 Nr 65 "O oszczędnościach środków państwowych i niedopuszczaniu do powstawania strat w budżecie" zakazał korzystania w trakcie swojego działania z więcej niż 1 samochodu osobowego. Park samochodowy składający się z 1500 sztuk pojazdów osobowych, pozostający w dyspozycji centralnych i lokalnych organów władzy wykonawczej, zostanie sprzedany na licytacji (Baza samochodowa należąca do Urzędu Administracji Państwowej liczy 202 samochody, Gabinetu Ministrów - 141, Rady Najwyższej - 175).

-
- zredukowanie państwowego **wsparcia zakładów wydobywczych węgla kamiennego** na częściowe pokrycie kosztów własnych gotowych wyrobów węglowych - 1,1 mld UAH (0,075 mld euro);
 - prowadzenie działań w zakresie **społecznego i gospodarczego rozwoju terenu** za pośrednictwem Funduszu Rozwoju Regionalnego - 0,9 mld UAH (0,06 mld euro);
 - **inne działania**, związane z finansowaniem poszczególnych projektów i programów - 5,8 mld UAH (0,2 mld euro).

Redukcja wydatków na cele socjalne - 7,72 mld UAH (0,514 mld euro):

1. **Minimum egzystencji** – odwołanie podwyżki minimum egzystencji dla podstawowych grup społecznych i demograficznych, oszczędność środków przeznaczonych na dokonywanie wypłat świadczeń socjalnych - 0,42 mld UAH (0,028 mld euro);
2. **Zasiłek przyznawany z tytułu urodzeniu dziecka** – ustalona zostaje jednolita wysokość zasiłku z tytułu urodzeniu dziecka, niezależnie od ilości wcześniej urodzonych dzieci - 41 280⁷ UAH i zostaje on połączony z zasiłkiem przyznawanym na opiekę nad dzieckiem do czasu ukończenia przez dziecko wieku trzech lat - oszczędność 3,8 mld UAH (0,253 mld euro);
3. **Fundusz Emerytalny** – zakłada się zredukowanie Funduszu Emerytalnego o kwotę 3,5 mld UAH (0,237 mld euro)⁸. Zmiana wskaźników budżetu Funduszu Emerytalnego jest związana z odwołaniem decyzji w sprawie podwyższenia funduszu pracy, wielkości minimum egzystencji dla bezrobotnych i rewizją wskaźnika inflacji.

Optymalizacja transferów środków budżetowych przekazywanych między budżetami oraz częściowe odwołanie dodatkowych dotacji z budżetu państwa - 5,9 mld UAH (0,395 mld euro):

Uwzględniając sztywne zasady wprowadzania oszczędności, został zoptymalizowany wykaz transferów środków przekazywanych z budżetu państwowego do budżetów lokalnych, oraz zmniejszona ich wielkość do kwoty 124,3 mld UAH (8,3 mld euro). Przy tym zmniejszeniu ulegną:

1. Dotacja **wyrównująca z budżetu państwa** dla budżetów lokalnych, w przypadku przekroczenia kwoty wydatków w stosunku do wpływów z lokalnych budżetów w wysokości - 0,291 mld UAH (0,01 mld euro). Wielkość dotacji jest obliczana zgodnie ze wzorem ustalonym przez rząd;
2. **Dodatkowe dotacje** - 0,47 mld UAH (0,031 mld euro). Zostają odwołane praktycznie wszystkie dotacje dodatkowe, które były ukierunkowane na finansowanie poszczególnych projektów o charakterze infrastrukturalnym (za głównych beneficjentów tych dotacji rząd Nikolaya Azarova uznał obwody dniepropietrowski, doniecki i ługański);
3. **Dotacje z funduszu ogólnego** na kwotę 2,7 mld UAH (0,179 mld euro). W głównej mierze środki o charakterze społecznym, które były finansowane z budżetu państwa poprzez budżety lokalne. Zmniejszenie subwencji jest skutkiem zrewidowania podstawowych standardów społecznych i odwołania poszczególnych programów społecznych, które powinny być finansowane ze środków ministerstw, resortów lub lokalnych organów samorządowych
4. Wydatki państwowego funduszu rozwoju regionalnego o kwotę 2,5 mld UAH (0,165 mld euro).

⁷ Do marca 2014 wielkość zasiłku przyznawanego z tytułu urodzeniu dziecka była zróżnicowana i była ustalona na poziomie kwoty stanowiącej 30-krotną wielkość minimum egzystencji – na pierwsze dziecko; 60-krotną wielkość minimum egzystencji – na drugie dziecko; 120-krotną wielkość minimum egzystencji – na trzecie i każde kolejne dziecko, przyjmując za podstawę wielkość minimum egzystencji dla dzieci w wieku do sześciu lat, ustalonego na dzień urodzenia dziecka. Ponadto była też przewidziana pomoc państwa z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem do czasu ukończenia przez dziecko wieku trzech lat.

⁸ Wskaźnik budżetu Funduszu Emerytalnego wynosi 83,8 mld UAH (5,6 mld euro).

W celu uzyskania szczegółowych informacji, prosimy o kontakt:

Victor Maziarchuk, victor.maziarchuk@odfoundation.eu

Fundacja «Otwarty Dialog»